

Sygn. akt VI Ua 36/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2018r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Sędziowie: SSO Maciej Flinik (spr.)

SSO Elżbieta Pietrzak

Protokolant – stażysta Katarzyna Słaba

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2018r. w Bydgoszczy

na rozprawie

sprawy z odwołania: K. C.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Rejonowego VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B.

z dnia 5 kwietnia 2018r.

sygn. akt (...)

oddala apelację.

SSO Janusz Madej

SSO Maciej Flinik SSO Elżbieta Pietrzak

Sygn. akt VI Ua 36/18

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 8 lutego 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa odmówił K. C. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 6 lutego 2018 r. do 5 marca 2018 r. W uzasadnieniu wskazano, iż zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. W okresie od 1 marca do 31 sierpnia 2017 r. K. C. podlegał pod ubezpieczenie emerytalne, rentowe i zdrowotne, jako funkcjonariusz Służby Celno- Skarbowej w Izbie Skarbowej w B.. W trakcie pełnienia służby nie był jednak objęty ubezpieczeniem chorobowym, więc nie przysługuje mu zasiłek chorobowy. Zachorował już po zakończeniu pełnienia służby, od dnia 7 września 2017 r.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł K. C., domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do zasiłku chorobowego za okres od 6 lutego 2018 r. do 5 marca 2018 r. W uzasadnieniu wskazał, że są one niezgodne z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który wskazał, że sytuacja funkcjonariuszy celnych umożliwia porównanie ich do pozostałych osób podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu. Ponadto decyzja ta jest niekonstytucyjna.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji i wskazując że 182-dniowy okres zasiłkowy upłynął z dniem 6 lutego 2018 r., a pod sygnaturą akt VII U(...)toczy się przed tutejszym Sądem sprawa o świadczenie rehabilitacyjne.

Wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2018 r. sygn. akt VII U (...)Sąd Rejonowy w B. zmienił zaskarżoną decyzję przyznając ubezpieczonemu prawo do zasiłku chorobowego za dzień 6 lutego 2018 r. i oddalił odwołanie w pozostałym zakresie.

Sąd Rejonowy ustalił, iż K. C. w okresie od 28 grudnia 2006 r. od 31 sierpnia 2017 r. pełnił służbę początkowo jako funkcjonariusz celny w Izbie Celnej w T., a od dnia 1 marca 2017 r., jako funkcjonariusz celno-skarbowy w Izbie Administracji Skarbowej w B.. W okresie służby, od dnia 1 marca 2017 r., podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu, natomiast nie podlegał obowiązkowemu, ani dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Ubezpieczony zachorował w sierpniu 2017 r., a od dnia 9 sierpnia 2017 r. był bez jakiegokolwiek przerwy niezdolny do pracy co najmniej do dnia 6 lutego 2018 r., z uwagi na problemy natury psychicznej. Za sierpień 2017 r, kiedy to pozostawał jeszcze w stosunku służby, za czas choroby otrzymał należne uposażenie od Izby Administracji Skarbowej w B.. Stosunek służby K. C. wygasł na podstawie art. 170 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, z dniem 31 sierpnia 2017 r. Dnia 7 września 2017 r. złożył on wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od 7 do 28 września 2017 r. Decyzją z dnia 28 września 2017 r. odmówiono mu prawa do zasiłku za ten okres. Ubezpieczony odwołał się do Sądu Rejonowego w B., który wyrokiem z dnia 18 października 2017 r. w sprawie VII (...)zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał mu prawo do zasiłku chorobowego za okres od 7 do 28 września 2017 r. Apelacja ZUS została z kolei oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie VI (...). Kolejnymi decyzjami pozwany organ w dalszym ciągu odmówił K. C. prawa do zasiłku chorobowego, łącznie za okres od 29 września 2017 r. do 5 lutego 2018 r. Nieprawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 5 kwietnia 2018 r. w sprawie VII U (...)ubezpieczonemu przyznano prawo do zasiłku chorobowego także w tym okresie, tj. do dnia 5 lutego 2018 r. K. C. przedłożył do ZUS kolejne zaświadczenie lekarskie za okres od 6 lutego do 5 marca 2018 r., domagając się prawa do zasiłku chorobowego za ten okres, a jednocześnie złożył wniosek o przyznanie mu prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, po wyczerpaniu okresu zasiłkowego, który trwał od 9 sierpnia 2017 r. do 6 lutego 2018 r. Aktualnie przed tutejszym Sądem toczy się postępowanie w sprawie VII U (...) o prawo do świadczenia rehabilitacyjnego. Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, aktach sprawy Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o sygnaturze VII U(...)i aktach ZUS, których prawdziwości i wiarygodności strony nie kwestionowały w toku procesu. Za w pełni wiarygodne sąd uznał także przesłuchanie samego ubezpieczonego, albowiem było one jasne, konsekwentne, spójne, rzeczowe i korelowało z całokształtem zebranego w sprawie materiału dowodowego. Podkreślenia wymaga, iż stan faktyczny niniejszej sprawy był zasadniczo bezsporny, a rozstrzygnięcia wymagała kwestia prawna, czy K. C., jako funkcjonariuszowi Służby Celno-Skarbowej przysługiwało prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu stosunku służby, choć nie podlegał on, w świetle przepisów, ubezpieczeniu chorobowemu z tego tytułu. Pozwany organ nie kwestionował przy tym samej niezdolności do pracy ubezpieczonego. Istotnym pozostaje, iż prawomocnym wyrokiem tutejszego Sądu z dnia 18 października 2017 r., po oddaleniu apelacji pozwanego wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z dnia 25 stycznia 2018 r., K. C. przyznano prawo do zasiłku chorobowego za okres od 7 do 28 września 2017 r. Już w tym miejscu należy zaznaczyć, iż Sąd Rejonowy w pełni podziela stanowisko i argumentację przedstawioną w uzasadnieniach obu tych orzeczeń, opartą zresztą na stanowisku Sądu Najwyższego, w sprawach o zbliżonym stanie faktycznym i prawnym. Z kolei nieprawomocnym wyrokiem tutejszego Sądu z dnia 5 kwietnia 2018 r. przyznano ubezpieczonemu prawo do zasiłku chorobowego za okres od 29 września 2017 r. do 5 lutego 2018 r. Bezspornym wreszcie pozostawało, co ma kluczowe znaczenie dla oddalenia odwołania w przeważającej mierze, iż 182-dniowy okres zasiłkowy K. C. trwał od 9 sierpnia 2017 r. do 6 lutego 2018 r. Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia

społecznego w razie choroby i macierzyństwa (j.t.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1368 ze zm.; powoływana dalej, jako „ustawa zasiłkowa”), świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwanym dalej „ubezpieczonymi”. Zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego (art. 6 ust. 1 i art. 7 pkt 1 ustawy zasiłkowej). Zasiłek chorobowy przysługuje przez okres trwania niezdolności do pracy z powodu choroby lub niemożności wykonywania pracy z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 – nie dłużej jednak niż przez 182 dni, a jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą lub występuje w trakcie ciąży – nie dłużej niż przez 270 dni (art. 8 ustawy zasiłkowej). W ocenie Sądu Rejonowego, dla oceny stanu faktycznego sprawy należy brać pod uwagę stan prawny, który istniał w dacie wygaśnięcia stosunku służby K. C., z oczywistych względów nie było bowiem już potem możliwości, aby przykładowo zgłaszać go do jakiegokolwiek ubezpieczenia. Zgodnie z art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (w brzmieniu na dzień 31 sierpnia 2017 r.), ubezpieczenia społeczne obejmują również ubezpieczenie w razie choroby i macierzyństwa, zwane dalej „ubezpieczeniem chorobowym”. Z art. 6 ust. 1 pkt 18a oraz z art. 12 ust. 1 tej ustawy (art. 6 ust. 1 pkt 18a w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948), która weszła w życie z dniem 1 marca 2017 r.) wynikało, że funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu. W myśl art. 8 ust. 15 tej ustawy, za osobę w stosunku służby uważa się żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy Służby Celno- Skarbowej. Przepisy te zostały aktualnie uchylone, co nie ma jednakże wpływu na ocenę stanu prawnego, który zaistniał w momencie wygaśnięcia stosunku służby K. C.. Artykuł 11 ustawy systemowej, interpretowany jako zawierający zamknięty katalog osób podlegających temu ubezpieczeniu, nie wymieniał funkcjonariuszy Służby Celno- Skarbowej wśród osób podlegających obowiązkowo lub fakultatywnie (na swój wniosek) ubezpieczeniu chorobowemu. Natomiast z art. 13 pkt 12 tej ustawy (również uchylonego od dnia 1 stycznia 2018 r.) wynikało, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegali funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej od dnia nawiązania stosunku służby do dnia zwolnienia ze służby. Kwestia przysługiwania funkcjonariuszowi Służby Celnej (która zmieniła się następnie w Służbę Celno -Skarbową) prawa do zasiłku chorobowego po zwolnieniu ze służby była przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 18 października 2013 r. (I UK 125/13, OSNAPiUS 2014/9/486), w uzasadnieniu którego wskazano m.in. „W ocenie Sądu Najwyższego szczególne unormowanie sytuacji ubezpieczeniowej funkcjonariuszy celnych umożliwia porównanie ich sytuacji prawnej do pozostałych osób podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Niewymienienie celników w art. 11 ust. 1 i 2 cytowanej wyżej ustawy jest konsekwencją art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, zgodnie z którym w przypadku urlopu lub choroby funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne należne na zajmowanym stanowisku służbowym. Natomiast stosownie do ust. 2 i 3 tego artykułu – przepis ust. 1 stosuje się także w razie niemożności wykonywania służby z innych przyczyn uprawniających do świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, przez okres określony w tych przepisach. W razie niezdolności do służby z powodu choroby spowodowanej wypadkiem przy pełnieniu służby lub chorobą zawodową funkcjonariusz zachowuje prawo do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego z tytułu wypadków przy pełnieniu służby i chorób zawodowych, przez okres określony w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego. W przedstawionym aspekcie w ustawie o Służbie Celnej unormowano więc uprawnienia celników związane z niezdolnością do pracy na skutek choroby – zasadniczo w sposób bardziej korzystny w porównaniu do pracowników. (...) należałoby rozważyć, czy dopuszczalna jest taka wykładnia art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej w związku z art. 13 pkt 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, iż funkcjonariusz Służby Celnej może nabyć prawo do zasiłku chorobowego po zakończeniu służby, jeżeli niezdolność do jej wykonywania powstała w okresie przed jej zakończeniem, nie doszło do przekroczenia okresu zasiłkowego wymienionego w art. 8 ustawy zasiłkowej i nie wystąpiły okoliczności negatywne, opisane w art. 12 - 17 ustawy. Dodatkowym argumentem przemawiającym za taką wykładnią byłby fakt braku możliwości nawiązania przez chorego celnika nowego stosunku pracy, podjęcia działalności gospodarczej lub otrzymania zasiłku dla bezrobotnych. Zawarte w art. 13 pkt 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych *expressis verbis* zdanie, że „obowiązkowo

ubezpieceniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu” podlegają funkcjonariusze Służby Celnej od dnia nawiązania stosunku służby do dnia zwolnienia ze służby mogłoby implikować taką wykładnię teleologiczną omawianych przepisów, że celem ustawodawcy nie było pozbawianie funkcjonariuszy celnych po dniu zwolnienia ze służby prawa do zasiłku chorobowego na podstawie ustawy zasiłkowej.” Poglądy te należy w pełni podzielić również w kontekście przepisów dotyczących nowopowstałej Służby Celno-Skarbowej (art. 232-234 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej; j.t.: Dz. U. z 2018 r., poz. 508 ze zm.), które co do zasady, w rzeczonym zakresie, stanowią odwzorowanie norm dotyczących funkcjonariuszy celnych. W myśl tych przepisów, w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe (art. 232 ust. 1). Zwolnienie lekarskie obejmuje okres, w czasie którego funkcjonariusz jest zwolniony od pełnienia służby z powodu choroby i innych przyczyn niezdolności do służby traktowanych na równi z niezdolnością do służby z powodu choroby, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 233 ust. 1 pkt 1). Biorąc więc pod uwagę powyższe normy, zwłaszcza w kontekście zasady równego traktowania ubezpieczonych, w ocenie Sądu brak jest podstaw, aby odmówić – co do zasady – K. C. prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu stosunku służby, albowiem niezdolność do jej wykonywania powstała w okresie przed jej zakończeniem i nie wystąpiły okoliczności negatywne, opisane w art. 12 - 17 ustawy zasiłkowej. Sąd Rejonowy podziela przy tym orzecznictwo, które zmierza do zrównania z pracownikami (ubezpieczonymi) sytuacji prawnej niektórych grup zawodowych nie uczestniczących w powszechnym systemie ubezpieczenia społecznego. W uchwale z dnia 4 września 2014 r. (I UZP 1/14, OSNP 2015/2/23) Sąd Najwyższy uznał, że byłemu sędziemu, który stał się niezdolny do pracy przed zręczeniem się urzędu, przysługuje zasiłek chorobowy w okresie dalszego trwania tej niezdolności po rozwiązaniu stosunku służbowego (art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej). Pogląd ten wynika z założenia, że pozostający w służbowym stosunku pracy sędziowie nie są generalnie wyłączeni z podlegania powszechnemu systemowi ubezpieczeń społecznych. Sędziowie nie nabywają jedynie prawa do tych ustawowo określonych świadczeń z ubezpieczenia społecznego, które wyłącza pragmatyka służbowa, to jest prawa do emerytury lub renty z tytułu pracy na stanowisku sędziego, albowiem przysługuje im prawo do uposażenia w stanie spoczynku. Ponadto sędziowie nie korzystają z innych tradycyjnie przypisanych do sfery ubezpieczeń społecznych świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, uzyskiwanych w razie niemożności wykonywania pracy z innych przyczyn niż choroba, a także z zasiłków z ubezpieczenia społecznego, jednakże w ich miejsce przysługuje im od pracodawcy prawo do wynagrodzenia w wysokości tych świadczeń lub zasiłków. Sędziowie są więc wyłączeni z możliwości uzyskania tylko tych świadczeń wynikających z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, które pod postacią innych, niejako "zamiennych" świadczeń, jak uposażenie w stanie spoczynku lub wynagrodzenie, wypłacanych w miejsce świadczeń uzyskiwanych w razie niemożności wykonywania pracy z innych przyczyn niż choroba, określonych w przepisach o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego oraz zasiłków z ubezpieczenia społecznego, gwarantują im pragmatyki służbowe. W rezultacie, wyłączenie możliwości uzyskania świadczeń z ubezpieczenia chorobowego odnosi się tylko do okresu trwania stosunku służbowego. Jeżeli doszło do rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego, okres pełnienia służby sędziowskiej jest traktowany jako okres zatrudnienia w sądzie, czyli jak okres pozostawania w stosunku pracy. Zatem, po rozwiązaniu stosunku służbowego okres pełnienia przez sędziego służby zostaje zrównany z innymi stosunkami zatrudnienia gwarantującymi pełną ochronę ubezpieczeniową. Zważywszy na wskazaną cechę, zdaniem Sądu Najwyższego, pozbawienie byłego sędziego prawa do zasiłku chorobowego w związku z niezdolnością do pracy, trwającą po ustaniu stosunku służbowego, stanowiłoby nieuzasadnioną dyskryminację tej grupy zawodowej, naruszającą konstytucyjną zasadę równego traktowania obywateli (art. 32 ust. 1 Konstytucji) w zakresie konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego (art. 67 ust. 1 Konstytucji). Podobne stanowisko zostało wcześniej zaprezentowane w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r. (III UZP 5/02, OSNP 2003/3/69). Podzielając w pełni tę argumentację, w ocenie Sądu Rejonowego można ją z powodzeniem przełożyć również na służbę funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. W tej sytuacji, zdaniem Sądu błędne jest stanowisko organu, iż K. C. nie przysługuje prawo do zasiłku chorobowego już co do zasady. Prawo takie bowiem mu przysługuje, jednakże odwołanie uznać należało za zasadne wyłącznie w zakresie dnia 6 lutego 2018 r. Z powołanego art. 8 ustawy zasiłkowej wynika bowiem ograniczenie czasowe zasiłku do 182 dni i ten okres skończył się w przypadku ubezpieczonego właśnie z tą datą. Trwał on bowiem od 9 sierpnia 2017 r. aż do 6 lutego 2018 r. O ile więc K. C.

przyznano prawo do zasiłku chorobowego za dzień 6 lutego 2018 r., o tyle w pozostałym zakresie jego odwołanie oddalono (pkt 2 wyroku), właśnie z uwagi na wyczerpaniu okresu zasiłkowego.

Z uwagi na powyższe, Sąd Rejonowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Od powyższego wyroku apelację złożył pozwany zarzucając zaskarżonemu wyrokowi naruszenie art. 1 ust. 1, art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 1 i art. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, art. 13 w związku z art. 83 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez przyjęcie, że funkcjonariusz Służby Celno – Skarbowej posiada tytuł ubezpieczenia chorobowego i przysługuje mu prawo do zasiłku chorobowego po zwolnieniu ze służby, podczas gdy art. 13 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu zmienionym ustawą z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu funkcjonariuszy Policji, ABW... i obowiązującym od 1 stycznia 2018 r. wśród osób, które podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu nie wymieniają funkcjonariuszy służby celno – skarbowej. Art. 13 ust. 1 pkt 12 z dniem 1 stycznia 2018 r. został uchylony, zatem ubezpieczonemu jako osobie nie objętej ubezpieczeniem społecznym w razie choroby wnioskowane świadczenie nie przysługuje. Ponadto artykuł ten wskazuje jedynie okresy w jakich poszczególne grupy pracownicze podlegają obowiązkowi określonego rodzaju ubezpieczenia i nie stanowi katalogu osób, które tym ubezpieczeniom podlegają. W związku z powyższym pozwany wniósł o zmianę przedmiotowego wyroku w zaskarżonej części i oddalenie odwołania w tym zakresie, ewentualnie o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tej części do ponownego rozpoznania SR w Bydgoszczy oraz o zasądzenie od ubezpieczonego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych na rzecz organu rentowego. W uzasadnieniu nadto podnosił, iż ubezpieczony wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od 6 lutego do 5 marca 2018 r. złożył już pod rządami ustawy zmieniającej. I data ta jest zdaniem organu rentowego istotna. Powyższa data z powodu braku przepisów przejściowych wskazuje, jakie przepisy powinien sąd zastosować rozpatrując wniosek. Każde zwolnienie lekarskie na druku ZUS ZLA składane przez odwołującego stanowi odrębny wniosek i na tej podstawie zakład ustala prawo bądź nie prawo do zasiłku chorobowego dla wnioskodawcy. W tym stanie rzeczy należy brać w ocenie pozwanego pod uwagę przy ocenie stanu faktycznego stan prawny obowiązujący w dniu złożenia wniosku, a nie jak twierdzi sąd na dzień wygaśnięcia służby. W postępowaniu sądowym zaś w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych kompetencją sądu jest badanie legalności decyzji wg stanu na dzień jej wydania. Zdaniem organu rentowego ustawa zmieniająca w ewidentny sposób wskazuje, jaki był pierwotny zamysł ustawodawcy w zakresie uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego dla funkcjonariuszy Służby Celno – Skarbowej. Brak zatem podstaw do przyznania ubezpieczonemu prawa do zasiłku za okres po ustaniu stosunku służby (za dzień 6 lutego 2018 r.).

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie. W bezspornym w sprawie stanie faktycznym sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej wykładni obowiązujących przepisów prawa i doszedł do słusznych konkluzji o przysługiwaniu ubezpieczonemu K. C. jako funkcjonariuszowi Służby Celno-Skarbowej prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu stosunku służby. Sąd Okręgowy podzielając w całości stanowisko wyrażone przez sąd I - szej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a oparte na zaprezentowanej w dotychczasowym orzecznictwie wykładni przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (dalej „ustawa systemowa”) w tej materii nie widzi potrzeby ponownego jego przywoływania. Co więcej przedmiotowe zagadnienie zostało już prawomocnie rozstrzygnięte w wyroku Sądu Rejonowego z dnia 18 października 2017 r. sygn. akt VI U (...)(którym przyznano temu samemu ubezpieczonemu zasiłek chorobowy za okres od 7 do 28 września 2017 r.) i w wyroku Sądu Okręgowego z dnia 25 stycznia 2018 r. (którym oddalono apelację organu rentowego od wskazanego wyroku SR) sygn. akt VI Ua (...). Prawo ubezpieczonego jako funkcjonariusza Służby Celno – Skarbowej do zasiłku po ustaniu służby zostało jednoznacznie potwierdzone, na co wskazywał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku sąd I - szej instancji, a z czego doskonale zdawał sobie sprawę organ rentowy. Tym samym, choć prawomocne orzeczenie wydane w przywołanej sprawie odnosiło się do świadczenia za wrzesień, to jednak dotyczyło tego samego okresu nieprzerwanej – w ciągłości niezdolności ubezpieczonego do pracy (powstałej jeszcze przed ustaniem stosunku służby,

a trwającej nieprzerwanie po ustaniu służby do 6 lutego czyli do daty wyczerpania 182 dniowego zasiłku chorobowego i dalej) i z mocy art. 365k.p.c. w zakresie przesądzonej nim kwestii przysługiwania funkcjonariuszowi służby celno – skarbowej po ustaniu stosunku służby zasiłku chorobowego wiąże ono sąd również w niniejszej sprawie. Jedynie zatem dla przypomnienia można wskazać, iż tezy wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2013 r. I UK 125/13 opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2014, Nr 9, poz. 137, str. 486 (przywoływane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku) nie pozostawiają wątpliwości co do słuszności stanowiska zajętego przez sąd pierwszej instancji. Zgodnie z nimi ocena przysługiwania funkcjonariuszowi Służby Celnej prawa do zasiłku chorobowego po zwolnieniu ze służby powinna być dokonana z uwzględnieniem zasady równego traktowania ubezpieczonych (art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512 ze zm. w związku art. 2a, 11 i 13 pkt 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.). Ponieważ zasiłek chorobowy wypłacany po ustaniu ubezpieczenia jest to świadczenie o charakterze wyjątkowym, udzielanym po ustaniu okresu ubezpieczenia i bez ekwiwalentu w składce na ubezpieczenie chorobowe, przysługujące z tytułu spełnienia się ryzyka określonego ogólnie jako „niezdolność do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia” - należałoby rozważyć, czy dopuszczalna jest taka wykładnia art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512 ze zm.) w związku z art. 13 pkt 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.), iż funkcjonariusz Służby Celnej może nabyć prawo do zasiłku chorobowego po zakończeniu służby, jeżeli niezdolność do jej wykonywania powstała w okresie przed jej zakończeniem, nie doszło do przekroczenia okresu zasiłkowego wymienionego w art. 8 ustawy zasiłkowej i nie wystąpiły okoliczności negatywne, opisane w art. 12 - 17 ustawy. Zawarte w art. 13 pkt 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) expressis verbis zdanie, że „obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu” podlegają funkcjonariusze Służby Celnej od dnia nawiązania stosunku służby do dnia zwolnienia ze służby mogłoby implikować taką wykładnię teleologiczną przepisów art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512 ze zm.) w związku z art. 13 pkt 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, że celem ustawodawcy nie było pozbawianie funkcjonariuszy celnych po dniu zwolnienia ze służby prawa do zasiłku chorobowego na podstawie ustawy zasiłkowej. W uzasadnieniu możemy również przeczytać, iż : „...należałoby rozważyć, czy dopuszczalna jest taka wykładnia art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej w związku z art. 13 pkt 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, iż funkcjonariusz Służby Celnej może nabyć prawo do zasiłku chorobowego po zakończeniu służby, jeżeli niezdolność do jej wykonywania powstała w okresie przed jej zakończeniem, nie doszło do przekroczenia okresu zasiłkowego wymienionego w art. 8 ustawy zasiłkowej i nie wystąpiły okoliczności negatywne, opisane w art. 12 - 17 ustawy. Dodatkowym argumentem przemawiającym za taką wykładnią byłby fakt braku możliwości nawiązania przez chorego celnika nowego stosunku pracy, podjęcia działalności gospodarczej lub otrzymania zasiłku dla bezrobotnych...” Niejako na marginesie w związku ze zmianami w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych (uchylenie art. 6 ust. 1 pkt 18 a oraz 13 pkt 12) oraz w ustawie o KAS (wprowadzenie art. 250 a) , które to zmiany weszły w życie 1 stycznia 2018 r. , a utwierdzają w przekonaniu o oczywistej analogii sytuacji (statusu ubezpieczeniowego) funkcjonariusza KAS do sytuacji byłego sędziego, w konsekwencji uzasadniają zastosowanie do tej grupy zawodowej w pełnym zakresie tez zawartych w orzecznictwie dotyczącym osób posiadających status byłego sędziego , warto szerzej przytoczyć tezy wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 2014 r. I UK 5/ 14 W wyroku tym SN skonstatował, iż nie można stwierdzić, że brak jest wystarczających regulacji uzasadniających przyznanie byłemu sędziemu zasiłku chorobowego na warunkach z art. 7 pkt 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 159 ze zm.). To, że byli sędziowie nie zostali „wymienieni” w przepisach art. 11 w związku z art. 6 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.), nie stanowi argumentu za odmową spornego zasiłku. Sędzia cały czas był pracownikiem, a więc osobą, którą wymienia art. 6 ust. 1 pkt 1 tej ustawy. Szczególna regulacja prawna wyłączyła go do odrębnego systemu zabezpieczenia społecznego i dlatego sędzia jako pracownik nie podlegał powszechnemu ubezpieczeniu społecznemu. Ustanie stosunku służbowego nie oznacza jednak utraty tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, który cały czas się spełniał, tyle tylko, że z mocy szczególnej regulacji był wyłączony. Innymi słowy, uprawnione jest twierdzenie,

że do wypłaty byłemu sędziemu zasiłku na podstawie art. 7 ustawy zasiłkowej nie jest konieczna zmiana tej ustawy lub ustawy systemowej przez dodanie zapisu, że po przekazaniu składek w trybie art. 91 ust. 10 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 427 ze zm.) były sędzia ma prawo do zasiłku chorobowego na zasadach określonych w tym przepisie. W uzasadnieniu czytamy : „...przekazanie składek w tym trybie nie oznacza „nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego” z tą chwilą, lecz jego swoiste odnowienie w powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych. Sędzia jako pracownik miałby zwykle prawo do polegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu pracowniczego zatrudnienia. Jeżeli więc sędzia utracił swój status i związane z nim zaopatrzenie społeczne, to nie mógł utracić ochrony ubezpieczeniowej w zakresie powszechnego ubezpieczenia społecznego, gdyż był pracownikiem. Konstrukcja swoistego odnowienia jest tu uprawniona, jako że wyłączenie sędziów z systemu powszechnego nie miało na celu pogorszenia ich sytuacji w zakresie ubezpieczenia społecznego. Sędziowie zostali wyłączeni z powszechnego ubezpieczenia społecznego na mocy szczególnej regulacji. Innymi słowy po zakończeniu stosunku służbowego okres służby kwalifikuje się obecnie jako okres ubezpieczenia społecznego. Sędzia traci szczególny system zaopatrzenia społecznego ale nie może stracić okresu służby jako okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym. Wszak okres ten składa się na jego staż ubezpieczeniowy wymagany do świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego i rentowych. Innego uzasadnienia nie ma obowiązek przekazania składek przez Sąd do ZUS określony w art. 91 § 10 PrUSP. „Odnowienie” odnosi się więc do możliwości uzyskania świadczeń z systemu powszechnego...” i dalej „...W skardze kasacyjnej skarżący w skardze kasacyjnej skarżący wymaga podania podstawy prawnej, w której kotwiczy się zasądzony obowiązek wypłaty zasiłku chorobowego. Jest nią art. 7 ustawy zasiłkowej, zgodnie z którym zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała w ciągu 14 dni do ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego. Nieuprawnione jest zapatrywanie, że przepis ten nie ma zastosowania w sprawie, bo sędzia do ustania stosunku służbowego nie podlegała ubezpieczeniu chorobowemu. Była jednak pracownikiem, a pracownicy ubezpieczeniu chorobowemu podlegają z mocy ustawy (art. 11 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1 SysUBSpołU). Wskazane wyżej wyłączenie sędziów z systemu ubezpieczenia społecznego, w tym chorobowego, miało uzasadnienie ustrojowe i jeszcze raz należy podkreślić, że odejście sędziego ze służby nie może pogarszać jego sytuacji jako pracownika w ubezpieczeniach społecznych tak powszechnych jako emerytalne i rentowe, zatem również chorobowe. W przeciwnym razie sytuacja byłego sędziego byłaby gorsza niż innego pracownika po ustaniu zatrudnienia. Negatywne twierdzenie skarżącego o niepodleganiu sędziego ubezpieczeniom społecznym jest więc zgodne z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych, ale tylko wtedy gdy sędzia podlegał szczególnej regulacji PrUSP (art. 91). Gdy ta ostaną już nie działa, to status byłego sędziego w zakresie ubezpieczeń społecznych wynika z ubezpieczenia z tytułu pracowniczego zatrudnienia. Nie można twierdzić, iż do okresu ubezpieczenia społecznego nie zalicza mu się okresu zatrudnienia (służby). Nie ma więc luki w ochronie ubezpieczeniowej sędziego po ustaniu stosunku służbowego. Przekazanie składek potwierdza, że były sędzia ma zagwarantowane powszechne ubezpieczenia społeczne. W aspekcie wykładni systemowej i logicznej uzasadnione jest stwierdzenie, że były sędzia nie może być w gorszej sytuacji niż każdy inny pracownik. Konkludując, nie można stwierdzić, że brak jest wystarczających regulacji, uzasadniających przyznanie byłemu sędziemu zasiłku chorobowego na warunkach z art. 7 pkt 1 ustawy zasiłkowej. To, że byli sędziowie nie zostali „wymienieni” w przepisach art. 11 w związku z art. 6 ustawy systemowej (SysUBSpołU) nie stanowi argumentu za odmową spornego zasiłku. Sędzia cały czas był pracownikiem, a więc osobą którą wymienia art. 6 ust. 1 pkt 1 tej ustawy. Szczególna regulacja prawna wyłączyła go do odrębnego systemu zabezpieczenia społecznego i dlatego sędzia jako pracownik nie podlegał powszechnemu ubezpieczeniu społecznemu. Ustanie stosunku służbowego nie oznacza jednak utraty tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, który cały czas się spełniał, tyle tylko, że z mocy szczególnej regulacji był wyłączony. Innymi słowy odpowiadając na zarzut skarżącego o braku regulacji, uprawnione jest twierdzenie, że do wypłaty byłemu sędziemu zasiłku na podstawie art. 7 ustawy zasiłkowej nie jest konieczna zmiana tej ustawy lub ustawy systemowej przez dodanie zapisu, że po przekazaniu składek w trybie art. 91 ust. 10 PrUSP były sędzia ma prawo do zasiłku chorobowego na zasadach określonych w tym przepisie. Innymi słowy prawo sędziego do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia wynika z tego, że był pracownikiem. Jak zasygnalizowano wcześniej , tezy powyższe analogicznie należy odnosić do ubezpieczonego jako funkcjonariusza Służby Celno – Skarbowej , stały się one bowiem jeszcze bardziej aktualne w kontekście wprowadzonych od 1 stycznia 2018 r. zmian czyli po uchyleniu regulacji dotyczących funkcjonariuszy tej służby w ustawie systemowej oraz wprowadzeniu art. 250 a w ustawie o KAS. Przepisy te określiły bowiem status ubezpieczeniowy takiego

funkcjonariusza po ustaniu służby w sposób analogiczny do sytuacji w jakiej znajduje się były sędzia (patrz art. 91 § 10 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych , zgodnie z którym w razie rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego w sposób, o którym mowa w art. 68, od wynagrodzenia wypłaconego sędziemu w okresie służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne, przekazuje się składkę do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przewidzianą za ten okres w przepisach o ubezpieczeniu społecznym). Również bowiem w funkcjonariusza Służby Celno – Skarbowej (tak jak w przypadku byłego sędziego) , składki po jej ustaniu przekazywane są na rzecz ZUS co reguluje obecnie (od 1 stycznia 2018 r.) wspomniany wyżej art. 250 a ustawy o KAS . Przepis ten wprost stanowi, że jeżeli funkcjonariusz zwolniony ze służby nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty inwalidzkiej, od uposażenia wypłaconego funkcjonariuszowi po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1321) do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki za ten okres przewidziane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.). Przy czym co należy podkreślić wykreślenie regulacji dotyczących funkcjonariuszy służby celno- skarbowej z ustawy systemowej zostało skorelowane (nastąpiło jednocześnie) z wprowadzeniem powyższego przepisu w ustawie o KAS – obu zmian dokonano jedną ustawą zmieniającą to jest ustawą z 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r. poz. 1321).

Odnosząc się do koronnego argumentu pozwanego dotyczącego daty złożenia przez ubezpieczonego wniosku (pod rządami nowej ustawy o KAS), jest on w ocenie sądu okręgowego chybiony. Organ rentowy nie zauważa bowiem że w dacie złożenia wniosku o zasiłek chorobowy (obejmujący sporny 6 lutego 2018 r.), ubezpieczony nie był już funkcjonariuszem KAS. Co więcej , wprowadzone zmianą modyfikacje (wykreślenie art. 13 pkt 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) nie mają w ocenie sądu znaczenia z punktu widzenia zasadności roszczenia funkcjonariusza KAS o przyznanie mu prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu służby – i tak mu on przysługuje.

Z wymienionych wyżej względów uznając apelację organu rentowego za niezasadną , Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSO Elżbieta Pietrzak SSO Maciej Flinik SSO Janusz Madej